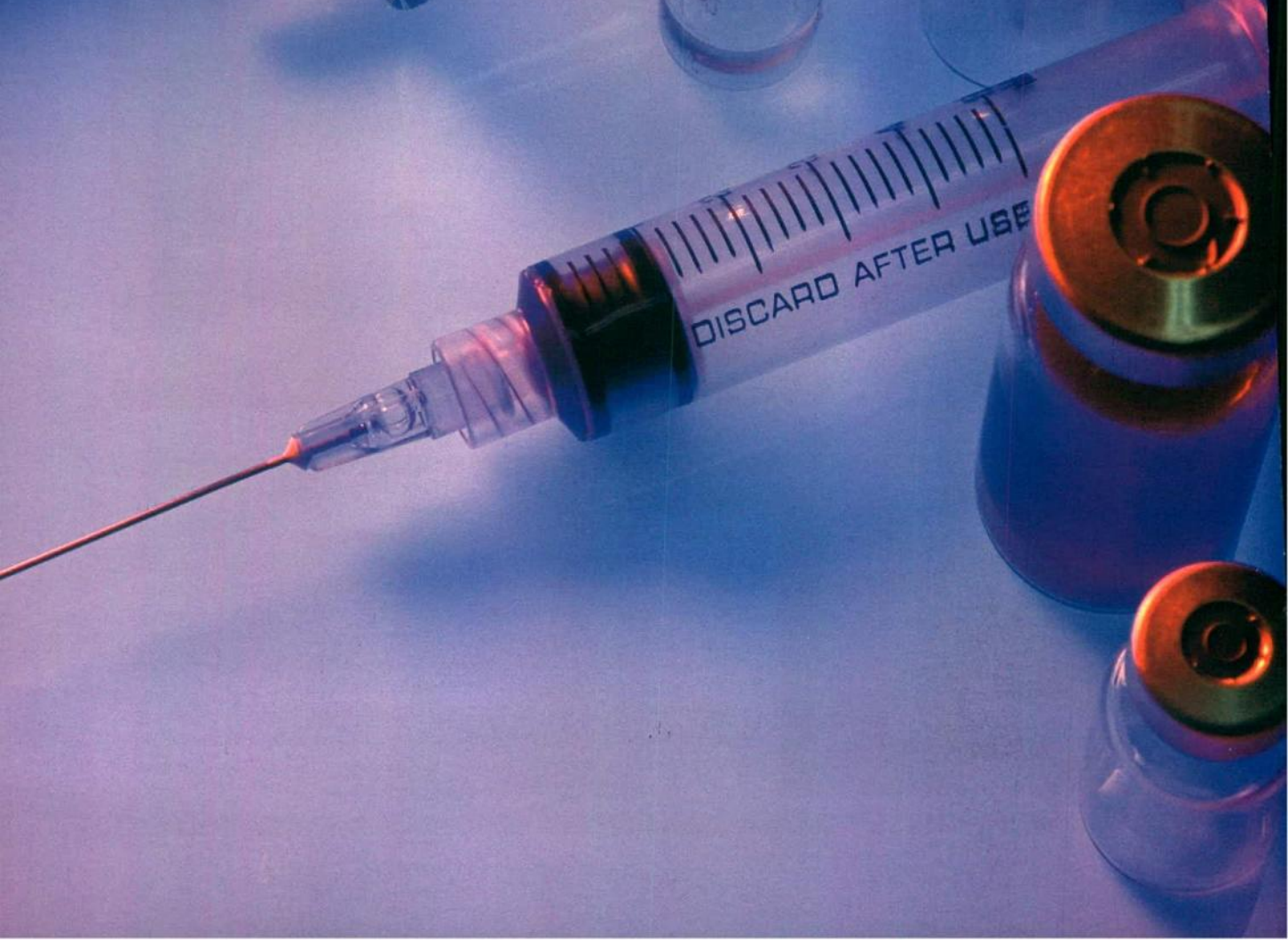

SAGLIK

Türkiye'nin bölgesel potansiyelini yabancılar da gördü

Türk sağlık sektörü kabuk değiştiriyor. Bir yanda kamunun yeni sağlık düzenlemeleri ve devam eden 'yap işlet devret' yatırımları var. Diğer yanda ise Malezyalı, ABD'li, Alman, İngiliz, Katarlı yatırımcıların hızla satın almaya başladıkları özel sağlık kuruluşları. Türkiye, sağlık sektöründe de bölgesel üs olma yolunda ilerliyor...

900
milyar \$

**Dünya
ilac ticareti**

1.3
trilyon \$

**2020 'de tahmini
dünya ilac ticareti**

558
milyon \$

**Türkiye
ilac ihracatı**

17
milyar \$

**Türkiye ilac ihracatı
2023 hedefi**

İLAC SEKTÖRÜ DİS TİCARETİ (MİLYON \$)			
	İhracat	İthalat	İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
2007	358	3.524	10.2
2008	421	4.361	9.7
2009	429	4.080	10.5
2010	558	4.410	12.7
2011/Kasım	510	4.170	12.2

Kaynak: TÜİK, IELS

2023'te ilk 10 sürpriz olmaz

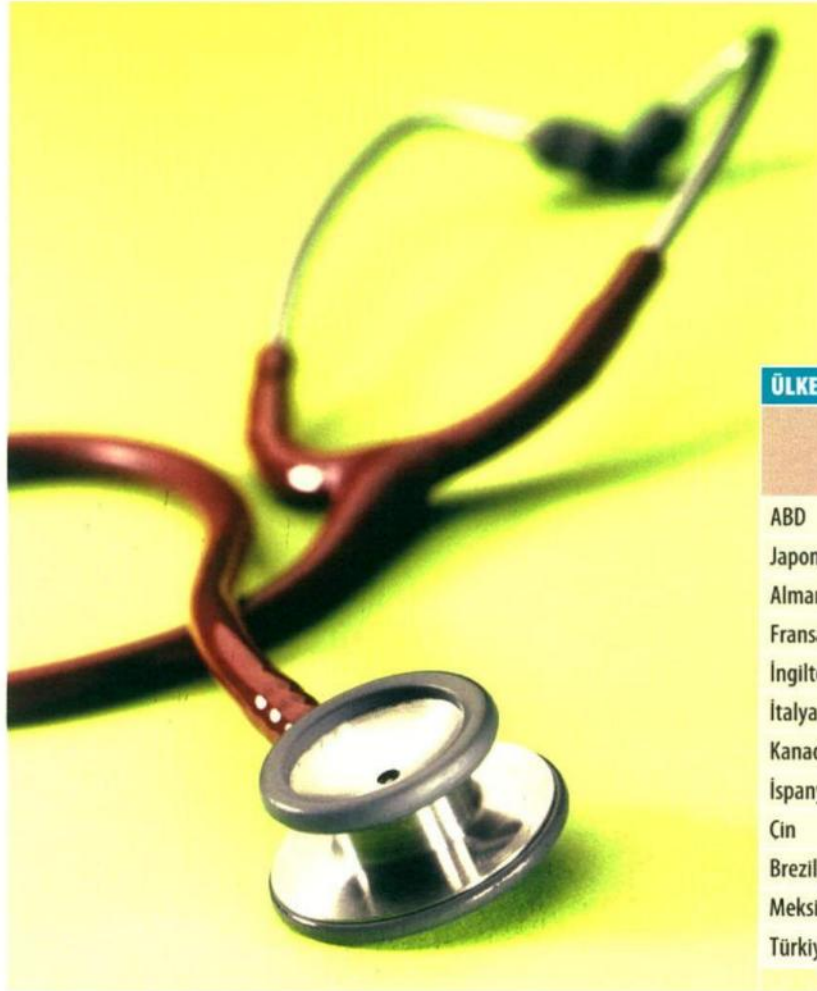
Sağlık sektörü, sağlıklı büyümesini sürdürüyor. Yabancı yatırımcıların sektöre ilgisi son derece yüksek. Yıllık bazda ortalama yüzde 10'un üzerinde büyüyen sektörün, bu büyüme hızıyla 2023'de dünyanın en büyük 10 pazarı arasına girmesi sürpriz olmayacak. Rekabetin daha da yoğunlaşacağı ilaç sektörünün 2023 ihracat hedefi ise 17 milyar dolar.

Türkiye'nin ekonomik büyümesi paralelinde sağlık harcamalarına ayrılacak payın da artacağı muhakkak. Ancak sağlık yatırımlarının ağırlıklı olarak yapı işlet devret yani, YİD modeli başta olmak üzere daha çok özel sektör üzerinden yürütmesi bekleniyor. El-

bette sektörde daha verimli çalışma ve rekabet üstünlüğü sağlanabilmesi için orta ve uzun vadede birleşme ve satın almalar da kaçınılmaz olacak.

Bölgenin sağlık merkezi olabilir
Türkiye 2023 vizyonu kapsamında

sağlık harcamalarının yıllık bazda Gayri Safi Yurtiçi Hasıla artışının üzerinde büyümeye devam etmesi bekleniyor. Bu çerçevede 2023 yılında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 8'inin sağlık harcamasına ayrılacağı öngörülüyor. Ayrıca Türkiye'nin dış ülkelerden de hasta kabul etmeye başlaması sektöre yönelik bölgesel beklentiler oluşturmaya başladı. Dolayısıyla önümüzdeki yıllarda yurtdışından hasta gelişinde beklenen artış paralelinde Türkiye'nin bölgesel bir sağlık merkezi olması olası görünüyor. Büyüme trendinde, son 10 yılda gelişmiş ülkelerde yüzde 5-7 olarak gerçekleşen yıllık büyüme hızının Türkiye'de yıllık yüzde 10-15 düzeyinde gerçekleştiği görülüyor. Bu seyrin devam etmesi halinde 2023 yılına

ÜLKELER BAZINDA SAĞLIK HARCAMALARI

	Toplam sağlık harcamasının GSYİH'daki payı (%)	Kısa başına sağlık harcaması (\$)
ABD	15.2	7.164
Japonya	8.3	3.190
Almanya	10.5	4.720
Fransa	11.2	4.966
İngiltere	8.7	3.771
İtalya	8.7	3.343
Kanada	9.8	4.445
İspanya	9.0	3.132
Çin	4.3	146
Brezilya	8.4	721
Meksika	5.9	588
Türkiye	6.1	623

geliğinde Türkiye'nin dünyadaki en büyük ilk 10 pazar arasına girmesi mümkün görünüyor.

Sağlık sektörü iç dinamiklerinde de önemli değişimler yaşanıyor. Pazarda tutar ölçeğinde en büyük tedavi grupları sıralamasında büyüme trendi, antibiyotik gibi birinci basamak tedavilerden, onkoloji, kalp ve damar gibi uzmanlık bazı tedavi alanlarına kayıyor.

Diğer yandan tıbbi cihaz pazarında da Türkiye önemli mesafeler almaya başladı. Dünyanın en büyük 30 pazarından biri olan Türkiye tıbbi cihazlar pazarı 2 milyar doları aşan büyüklüğe ulaştı. Pazarın 2015'te 3 milyar doları aşması bekleniyor.

İlaçların ihracat hedefi 16 milyar dolar

Bir çok ülkede ilaç fiyatlarının kontrol altında tutulduğu ve maliyetlerin genellikle ulusal sağlık sistemleri tarafından karşılandığı ilaç sektörü, değişen ihtiyaçları karşılama zorunluluğuyla karşı karşıya. Küresel düzeyde nüfus

İEİS Genel Sekreteri Turgut Tokgöz: Küresel bir sektör hedefliyoruz

Sendikamız, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023 yılı için sektörümüzün hedefini, küreselleşmek ve dünyanın önemli ilaç üreticisi ülkelerinden biri konumuna gelmek olarak belirledi. İlaç sektörünün sorunlarına çözüm üretmek, endüstriyi geleceğe taşımak ve ülke ekonomisine daha fazla değer yaratmak amacıyla, "Türkiye İlaç Endüstrisi'nin Küreselleşmesi İçin Devlet ile Ortak Yol Haritası" başlıklı bir rapor hazırlatarak kamuoyunun bilgisine sunduk.

Genel ekonomik göstergeler, sektörel veriler titizlikle analiz edilerek, sektör ve resmi otorite temsilcileriyle yapılan görüşmeler ve diğer ülkelerin deneyimleri dikkate alınarak yaklaşık 6 ayda tamamlanan raporda yer alan temel bulguları kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- Halkımızın sağlık ve yaşam kalitesindeki iyileşmeyi devam ettirebilmek için güçlü ve sürdürülebilir bir ilaç endüstrisi gerekiyor.
- Yurtiçi ilaç üretimi, ithalata karşı kan kaybediyor. Türkiye'nin, yüksek katma değerli ve teknoloji yatırımı yüksek tedavi gruplarında ithalata bağımlılığı artıyor.
- Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından ilaç endüstrisi için 2023 ihracat hedefi, 3 milyar dolar olarak belirlenmiş. Ancak gerekli koşullar oluşturulduğu takdirde, 2023 yılında ilaç endüstrimizin ihracatı 16 milyar doları aşabilir.
- İlaçta dış ticaret dengesinin düzeltilmesi, Türkiye'nin cari açığının azaltılmasına önemli katkı sağlayacak.
- İlaç endüstrisi, kimya sanayinin bir alt kolu olarak görüldüğünden, sektörümüze özel bir strateji oluşturulmamıştır. İlaç endüstrisi, kimya sanayi ile farklı dinamiklere sahiptir ve Türkiye ilaç endüstrisi için ayrı bir strateji oluşturulmalıdır.
- Türkiye ilaç endüstrisi, küreselleşme hedefine koşmak için yeterli kabiliyete sahiptir. Uzun yıllara dayanan uluslararası kalite standartlarında üretim deneyimimiz mevcut. 100'den fazla ülkeye ihracat yapıyor.
- Küreselleşme amacı, dört ana yapı taşının ilaç endüstrisinin gücü ve devletin desteği ile hayata geçmesine bağlıdır. Bunlar, Ar-Ge ve gelişmiş insan kaynaklarıyla değer yaratmak, rekabetçi maliyet yapısı ve verimlilik, coğrafi odaklanma ve sürdürülebilir iç pazar. Bu temel bulgular doğrultusunda ayrıca 22 eylem planı belirlendi. Sendikamız bu eylem planlarının hayata geçirilmesi için çalışmalara başladı.

Sektörün Güçlü Yönleri

- Sağlık sektöründe uluslararası standartlarda hizmet veren doktor ve hastanelerin bulunması, yurtdışından tedavi için ülkemize hasta gelmesi
- Sağlık Bakanlığı'nın etkili koordinasyon ve planlama faaliyetleri yürütmesi

Sektörün Zayıf Yönleri

- Sağlık hizmetlerine yönelik yasal düzenlemelerdeki değişkenlik ve belirsizlik

Sektörde Yeni Fırsatlar

- Nüfusun yaşlanması ve kişi başı gelir artışı paralelinde sağlık hizmetleri harcamalarında artış beklentisi
- Yurtdışından hasta gelişinde artış beklentisi
- Kamu ve özel sektör ortaklığında YİD projeleri gündemde

Sektöre Yönelik Tehditler

- Özel sağlık hizmetleri yatırımlarında gelirlerin tamamının TL ve proje finansmanının döviz cinsinden gerçekleşmesinin yarattığı kur riski

artışı, uzayan yaşam süreleri ve yaşam kalitesindeki artış sonucunda hastalıkların yapısı da değişiyor. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde enfeksiyon hastalıklarının yerini kronik hastalıklar alıyor. Bu değişim de ilaçların tüketimine doğrudan yansıyor. Daha da önemlisi artan ilaç maliyetlerinin ulusal bütçelere getirdiği ağır yük sebebiyle eşdeğer ilaç tüketiminin hızla artmaya başladığı gözleniyor.

Son yıllarda yüksek yatırımların yapıldığı bir başka alan da yenilikçi ilaç pazarı. İlaç ve biyoteknoloji şirketleri bu pazar için 2010 yılında 127 milyar dolar kaynak ayırdılar. Sektör temsilcileri Türkiye'nin bu alanda büyük potansiyel taşıdığına dikkat çekiyorlar. İlaç sektöründe 2023 ihracat hedefine dair 1.5 milyardan başlayıp 16 milyar dolara kadar değişen rakamlar telaffuz ediliyor. Teknoloji Yüksek Kurulu ve Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı'nın stratejik sektör olarak belirlediği ilaç sanayinde hedeflenen ihracat rakamı 1.5 milyar dolar. TİM'in 2023 ihracat öngörüsünde ise 3 milyar dolar var. Ancak sektörü temsilen İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası'na (İEİS) göre, sektörün ihracatı 2023'te çok daha yüksek olabilir. Öyle ki, İEİS Başkanı Turgut Tokgöz, "TİM tarafından ilaç endüstrisi için 2023 ihracat hedefi 3

milyar dolar olarak belirlenmiş. Ancak gerekli koşullar oluşturulduğu takdirde 2023 yılında ilaç endüstrimizin ihracatı 16 milyar dolara ulaşabilir" diyor. Sektördeki yerli oyuncuların önündeki en büyük fırsat, daha az Ar-Ge harcaması ile gerçekleştirilebilen eşdeğer ilaç üretimi. Sektör temsilcilerine göre, eşdeğer ilaç kullanımının desteklenmesi ile Türkiye'nin rekabet gücü yükselecek ve AB ülkeleri, Afrika ve Ortadoğu için bir üretim üssü olma konumuna yükselecek. Bu amaçla, uygun iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi, sektörün temel fonksiyonları olan fiyatlandırma, ruhsatlandırma, geri ödeme gibi alanlarda yenilikçiliği ve ilaca erişimi destekleyen uzun vadeli politikalar oluşturulması ve istikrarlı bir şekilde uygulanması gerekiyor. Bunun yolu da hiç kuşkusuz yapısal reformlardan geçiyor. Türk pazarındaki en büyük ilaç şirketleri arasında Abdi İbrahim, Novartis, Bilim İlaç, Pfizer, GlaxoSmithKline, EastPharma, Sanofi-Aventis ve Bayer bulunuyor. İlk 20 ilaç şirketi değer bazında toplam satışların yüzde 65'ini gerçekleştiriyor. Türkiye ilaç pazarının bölünmüş yapısı, geçmişteki Fako İlaç-Actavis, Deva - Eastpharma, Eczacıbaşı İlaç-Zentiva, Med İlaç -Teva gibi şirket evliliklerinin devamının geleceğini düşündürüyor.

AİF Derneği Başkan Yardımcısı Engin Güner: Büyük hedeflere giden yolu hep birlikte inşa edeceğiz

Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye'nin hedeflediği değerler çok önemli ve hiç kuşkusuz ülkenin gerçekleştirme gücüne, potansiyeline sahip olduğu hedeflerdir. Yenilikçi ilaç sektörü, bu süreçte Türkiye için en fazla katma değeri yaratabilecek, en güçlü desteği verebilecek stratejik öneme sahip sektörlerden biridir. Bugün tüm dünyada en fazla değeri, inovasyon yani yenilikçilik ve Ar-Ge yaratıyor. Bu durumun en fazla geçerli olduğu sektörlerin başında ise ilaç sektörü geliyor. Her biri 1.2 milyar dolara varan yatırım ve ciddi risklerle dolu 12 - 13 yıl süren çalışmalar ardından yetkililerce onaylanarak hizmete sunulan yenilikçi ilaçlar yaşam kalitesini yükselttikleri gibi hastalıkların tedavi sürelerini kısaltarak kronik hastaların yaşamdan kopmamasını sağlıyor, insani ve sosyal anlamda olduğu kadar, ekonomik anlamda da ciddi değer yaratıyor. Yenilikçi ilaç ve biyoteknoloji firmaları geçen yıl Ar-Ge yatırımları için dünya çapında 127 milyar dolar kaynak ayırdılar. Yıllık ilaç Ar-Ge yatırımını 50 milyon dolar olan Türkiye'nin bu alanda büyük bir potansiyeli bulunuyor. Türkiye'nin özellikle, içinde bulunduğu bölgede ilaç Ar-Ge'si, üretimi ve uluslararası grupların idari organizasyonları açısından bir merkez, bir üs olması mümkün. Zaten 2023 hedefimiz de budur. Türkiye ilaç sektörünün, uluslararası yatırımlardan şimdikinden çok daha fazla pay alan, küresel üretim ve Ar-Ge merkezlerinden biri olarak öne çıkan, ileri teknolojili üretim yapan, ihracat kapasitesi yüksek ve dış ticaret fazlası veren bir sektör olmasını istiyoruz.

İLAÇ SEKTÖRÜNDE GELECEK BEKLENTİLERİ

- Dünya genelinde ilaç talebindeki hızlı artış, küresel düzeyde nüfus artışı, yaşlanma, obezitenin yaygınlaşması ve refah düzeyinin artması, sektörün büyümesini hızlandıracak.
- 2020'de dünya genelinde her 5 ilahtan 1'inin E7 olarak anılan gelişmekte olan ülkeler Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Meksika, Rusya ve Türkiye'de satılması bekleniyor.
- Çin'in dünyanın en büyük ikinci ya da üçüncü pazarı olacağı tahmin edilirken, Türkiye ve Hindistan'ın en büyük 10 ilaç pazarı içerisinde yer alacağına kesin gözüyle bakılıyor.
- Sağlık sektörünün geleceği, özellikle ilaç şirketleri açısından, yeni ürün ve hizmetlere bağlı olacak. Şirketler maliyetlerini azaltırken, daha çok sayıda yenilikçi ürünü piyasaya sunacaklar.
- Ar-Ge yaklaşımlarını gözden geçirerek daha etkin hale getirmeleri gereken şirketler, geleneksel satış ve pazarlama yaklaşımlarını da değiştirmek zorunda kalacak.
- Gelişmekte olan pazarlar sektöründe büyük rol oynayacak. Şirketlerin gelişmekte olan pazarlarda Ar-Ge de dahil olmak üzere pek çok alanda önemli miktarda yatırım yapması gerekecek.
- 2015'e kadar sektördeki şirketlerin toplam gelirlerinin yüzde 25'inden fazlasını geliştirmekte olan ülkelere elde etmesi bekleniyor. Sağlık sektörü açısından cazip olan dört bölge: Çin, Orta Avrupa ülkeleri, Rusya ve Doğu Avrupa ülkeleri.
- Sektörde birleşme ve satın almalar devam edecek.

Yıllık ortalama yüzde 10 büyüme yaşanıyor

Türkiye'de son on yıllık dönemde hastane sayısı yıllık ortalama yüzde 2, muayene ve poliklinik sayısı yüzde 11, yatak sayısı yüzde 4, yatan hasta sayısı yüzde 7.6, ameliyat sayısı yüzde 18 oranında büyüdü. İlaç sektöründe ise yoğun rekabet yaşanıyor.

Dünya genelinde sağlık harcamaları gelişmişlik düzeyi ile doğru orantılı bir seyir izliyor. ABD hem bütçeden ayırdığı pay hem de kişi başına düşen sağlık harcaması bakımından ilk sırada yer alıyor. Türkiye'de sağlık harcamalarının GSYİH'dan aldığı pay ise yüzde 6 seviyesinde. Sağlık hizmetlerine erişimin sosyal güvenliği olan vatandaşlar için kolaylaşması paralelinde kamu payının artış seyrinde olduğu görülüyor. Türkiye'de 2010 yılı itibarıyla bin 439 yataklı tedavi kurumunda 199 bin 950 yatak kapasitesi bulunuyor. Sağlık hizmetlerinin yetersizliğine işaret eden bir diğer gösterge de bin kişiye düşen yatak sayısının 2.7 seviyesinde olması. Bu sayı Japonya'da 12.9, Beyaz Rusya'da 12.7, Rusya'da 10.6, Ukrayna'da 9.3, Avusturya'da 8.7, Litvanya'da 8.7, Fransa'da 8 düzeyinde.

Fiili yatak kapasitesinin yüzde 60'ını Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler, yüzde 17.5'ini üniversite hastaneleri, yüzde 14'ünü özel hastaneler ve kalan yüzde 8.5'ini diğer hastaneler oluşturuyor. Bir hastanede bulunan

ortalama yatak sayısı ülke genelinde 139 iken, bu sayı özel hastaneler için 57 üniversite hastaneleri için 565 seviyesinde. Özel hastanelerin Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelere kıyasla daha küçük, üniversite hastanelerinin ise Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelere kıyasla daha büyük işletmeler olduğu anlaşılıyor.

Özel sektör yatırımları artıyor

Ülkemizde bulunan hastane sayısı 2000-2010 döneminde yıllık ortalama yüzde 2, muayene ve poliklinik sayısı yüzde 11, yatak sayısı yüzde 4, yatan hasta sayısı yüzde 7.6, ameliyat sayısı yüzde 18 oranında arttı. Hasta sayısının, hastane ve yatak sayısından hızlı artışı, SSK, Emekli Sandığı gibi sosyal güvenlik kurumlarının etkili olduğu kamu ağırlıklı sağlık sektöründe bütçe kesintileri nedeniyle yeterli yatırım yapılamadığını doğruluyor. Özellikle büyük şehirlerde sağlık sektöründe özel sektör yatırımlarının hız kazandığı gözlemleniyor. Sağlık Bakanlığı'nın 2008 Şubat'ında özel hastane ruhsatı verilmesini durdurması sonucunda,

TÜRKİYE'DE SAĞLIK HARCAMALARI

	Top.saglık harcaması/ GSYİH (%)	Özel sektör payı/GSYİH (%)	Kamu payı/GSYİH (%)
2000	4.94	1.83	3.11
2005	5.45	1.75	3.70
2006	5.81	1.84	3.97
2007	6.04	1.94	4.10
2008	6.08	1.64	4.44

Kaynak: Yataklı Tedavi Kurumları İstatistik Yıllığı, 2010

YATAKLI TEDAVİ KURUMLARININ ÇALIŞMALARI

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Hastane	1.184	1.156	1.203	1.317	1.350	1.389	1.439
Fiili yatak	134.955	158.646	182.851	186.191	188.065	195.549	199.950
Poliklinik	105.794	187.300	217.540	249.141	273.703	295.262	302.984
Yatan hasta (Bin kişi)	5.075	7.012	7.689	8.720	9.684	9.902	10.528
Ameliyat (Bin adet)	1.638	3.322	4.267	5.510	6.081	7.150	8.615

Kaynak: Yataklı Tedavi Kurumları İstatistik Yıllığı, 2000- 2010

ruhsat sahibi işletmeler, yatırımcıların ilgi odağı oldu. Ruhsatlı projeler yatırım dönüştü, bazı özel hastaneler el değiştirdi. Özellikle yabancı yatırımcıların büyük ilgi gösterdiği sektörde, Acıbadem Sağlık Hizmetleri'nin tamamı Malezyalı IHH, Medikal Park'ın yüzde 40'ı ABD'li Carlyle Group, Diamed'in yüzde 90'ı Alman Fresenius tarafından satın alındı. Ayrıca Memorial'ın yüzde 40'ı, Dünya Göz'ün yüzde 30'u ve daha bir çok sağlık sektörü şirketinin önemli orandaki hisseleri yabancı fonların eline geçti. Son olarak Birleşik Sağlık Kurumları, 3 yıl içinde 100 milyon dolar ile 30 hastaneye ortak olmak istediğini açıkladı.

Türkiye'de 2003 yılında uygulamaya konulan "Sağlıkta Dönüşüm Programı" sağlıkta tedavi ve ilaca erişimin çok kolaylaştığı, ancak ortaya çıkan sağlık faturasının nasıl karşılanacağı sorusuna cevap bulmanın zor olduğu bir sistem yaratmış bulunuyor. Nitekim, 2002'den bu yana kamunun sağlık harcamaları yaklaşık 4 kat artarak 40 milyar liraya ulaştı.

İlaçta katma değeri yüksek ürünler

Türkiye ilaç sektörü 14'ü yabancı sermayeli 42 üretici ile ilaç ticareti yapan firmalarla birlikte toplam 300 firmadan oluşuyor. İlaç hammadde-i üreten firma sayısı ise 12. Sektör yaklaşık 25 bin kişiyi istihdam ediyor. Bu sayının yarısından fazlası yüksek öğrenime sahip.

Türkiye'de ilaç üretimi 1950'lere kadar ilaç laboratuvarlarında gerçekleştirildi. İlk Türk modern ilaç fabrikası 1952 yılında İstanbul'da kuruldu. İlk yerli ilaç hammadde-i 1965'te üretildi. İlk ilaç ihracatında ise tarihler 1978'i gösteriyordu. İyi Üretim Uygulamaları'nın -ilaçlar için kalite kontrol talimatları- hayata geçirildiği 1984 yılından itibaren, Türk ilaç sanayii modern üretim teknolojileri ile kalitesini ve ürün çeşitliliğini artırdı. Bugün gelinen noktada antibiyotikler ve analjezikler başta olmak üzere birçok ilacın etken maddesi Türkiye'de

Bilim İlaç Genel Müdürü

Erhan Bas:

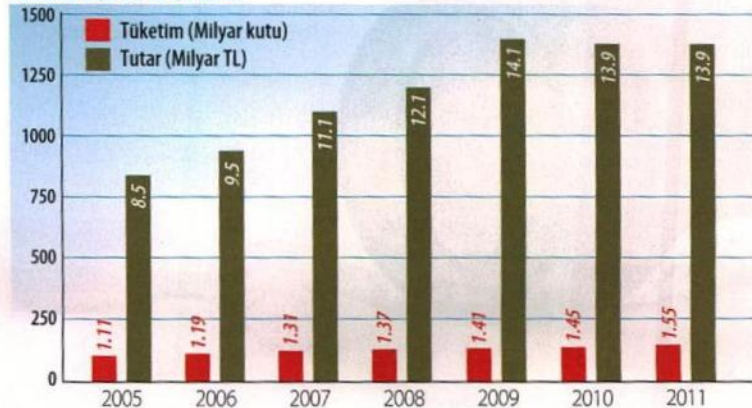
2023'te ilk 50 sanayi şirketinden biri olacağız

Türk ilaç sektöründe yüzde 5.1 pazar payıyla 3. sırada bulunan Bilim İlaç 48 ülkeye ihracat yapıyor. Aynı zamanda son 5 yılın en fazla büyüyen ilaç firması ve bu trend devam edecek. 2023 yılı vizyonumuzda Türk ilaç pazarında liderlik, tüm Avrupa'ya ihracat, dünya ilaç pazarının yüzde 55'ini oluşturan ABD'de var olmak gibi hedeflerimiz var. Bu hedefleri, şu anda ülkemizin en büyük

Ar-Ge merkezimiz, trendlere uygun geliştireceğimiz yeni ürünler ve yetkin insan kaynağımız ile gerçekleştireceğiz. Son yıllarda sağlık hizmetine erişimde sağlanan kolaylıklarla büyüyen ilaç pazarı, artan maliyetler sebebiyle tasarrufa yönelik düzenlemelerin en yoğun yaşandığı sektör olmuştur. Gelecekte, Türkiye'nin artan sosyo-ekonomik düzeyiyle birlikte, sağlıkta sunulan hizmet ve ürünlerin de bu paralelde gelişeceği öngörülebilir. Kuruluşumuz, stratejik planlaması kapsamında 2014 yılında pazarda 2. olmayı hedefliyor. Şirketimiz 1998 yılından bu yana ihracat yapıyor. Son 3 yılda ihracatta ortalama büyümemiz yılda yüzde 20 iken, 2012 yılı ihracat cirosu büyüme hedefimizi yüzde 32 olarak belirledik. Bilim İlaç, 2010 yılında Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları sıralamasında 'üretimden satışlar' kriterine göre 109. büyük şirket olmayı başardı. Yıllık ortalama yüzde 15-17 hızında gerçekleştirdiği büyüme ile 2023 yılında ilk 50 sanayi kuruluşu arasında yer alacağımızı tahmin ediyorum. 2010 yılı itibarıyla 100 milyon doların üzerinde net ekonomik katma değer yaratmış olup bu tutarı her yıl ortalama yüzde 12-15 büyültmeyi hedefliyoruz. 2023 yılında yaratacağımız ekonomik katma değer 450-500 milyon dolara ulaşmış olacaktır. 2011 yılı itibarıyla ithalatının yüzde 40'ı kadar ihracat gerçekleştirdik. 2023 yılında ihracatı ithalatın üzerine çıkartmayı ve ülke ekonomisine cari denge anlamında katkı sağlamayı hedefliyoruz. 2011-2014 stratejik planımız doğrultusunda ihracatta Özbekistan, BAE, Suudi Arabistan, Karadağ, Nijerya, Lübnan ve Beyaz Rusya hedef ülkelerdir. Bilim İlaç, vizyonu doğrultusunda 2014 yılı sonunda en çok ihracat yapan yerli ilaç üreticisi olacaktır.

TÜRKİYE RECETELİ İLAÇ PAZARI

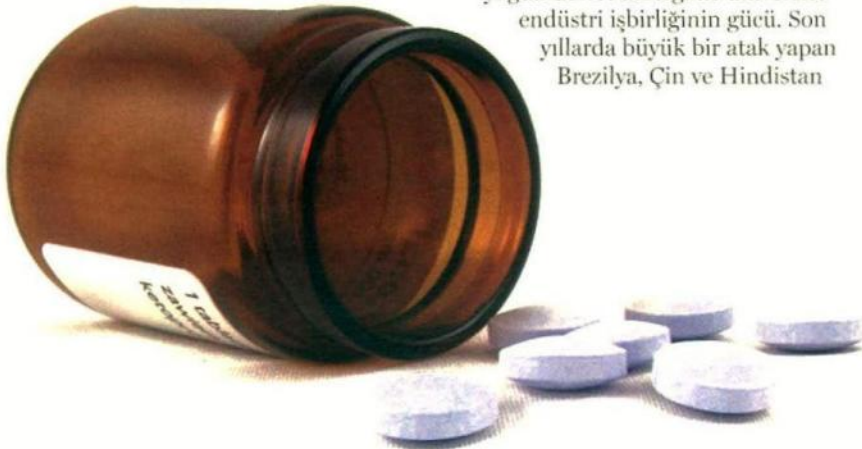
üretilebiliyor. Ancak, ilaç üretiminde kullanılan hammaddelerin yüzde 80'i ithalat yoluyla karşılanıyor. İlaç sektörü yüksek katma değer yaratan, inovasyona dayalı, stratejik öneme sahip bir sektör. 2010 yılı verileriyle dünya ilaç pazarı büyüklüğü yaklaşık 800 milyar dolar. 2003 büyüklüğünün 500 milyar dolar olduğu hatırlandığında büyüme hızı dikkat çekici. Pazarın üçte ikisini Kuzey Amerika ve AB ülkeleri oluşturuyor. Ancak Asya ve Latin Amerika'da ilaç talebi, bu bölgelerden neredeyse 3 kat daha fazla artıyor. 2015 yılında 1 trilyon doları aşması beklenen ilaç sektörünün küresel ölçekte dikkat çeken ülkeleri Çin, Hindistan, Rusya, Meksika, Endonezya ve Türkiye.

Rekabet çok yoğun konsolidasyon kaçınılmaz

Yüksek teknolojiye dayanan ilaç sektöründe yeni bir ilacın piyasaya çıkışı için en az 12-13 yıl gerekiyor. İlaç geliştirme maliyetleri 1970'lerde 100 milyon dolar seviyelerinde iken bugün 1.5 milyar dolara kadar çıkmakta. Yeni ilaçların geliştirilmesi için gereken Ar-Ge bütçelerinin büyüklüğü ve yoğun rekabet, küresel ölçekte artan bir konsolidasyon trendine yol açmış durumda. Burada baş ABD merkezli Bristol Myers Squibb, Eli Lilly, Merck, Pfizer, İngiltere merkezli Astra Zeneca, GlaxoSmithKline ve İsviçre merkezli Novartis gibi dev şirketler çekiyor. Dünyadaki yıllık Ar-Ge harcamaları 100 milyar dolara yaklaşırken en büyük payı ABD alıyor. Bunun temel nedeni, buradaki yoğun devlet desteği ile üniversite-endüstri işbirliğinin gücü. Son yıllarda büyük bir atak yapan Brezilya, Çin ve Hindistan

da önemli Ar-Ge merkezleri arasına girmiş durumda. Bu ülkeler özellikle patent koruması olmayan eşdeğer (jenerik) ilaç üretiminde öne çıkıyor. Ancak sektörün gerektirdiği teknik bilgi, inovasyon ve klinik araştırma süreçleri dikkate alındığında, ABD ve Avrupa'nın yenilikçi ilaç geliştirilmesindeki ağırlığının devam etmesi kaçınılmaz.

Türkiye, dünyadaki en büyük 16. ilaç üreticisi. 2010 yılında 10 milyar doların üzerinde büyüklüğe sahip ilaç pazarı ile de Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve İngiltere'nin ardından Avrupa'nın en büyük 6. ilaç pazarı konumunda. Bu rakamın kutu bazında yüzde 76'sı, tutar bazında yüzde 48'i yerli üretimle, kalanı ise ithalat yolu ile karşılanıyor. Özellikle ileri teknoloji gerektirdiği için üretimi belirli merkezlerle sınırlı olan ve patent korumalı yeni ilaçlar ile tüketimi az olduğundan Türkiye'de üretimi ekonomik olmayan ilaçlar, ithal ediliyor.

DÜNYA İLAÇ TİCARETİ (MİLYON \$)

	İhracat	İthalat
2006	288.334	296.899
2007	343.199	352.845
2008	399.719	406.815
2009	420.992	421.642
2010	444.130	448.300

100. yılda daha sağlıklı Türkiye için

Türkiye'nin 2023 vizyonu ve hedefleri sağlık sektöründe faaliyet gösteren şirketleri de heyecanlandırıyor.

Hastanelerden tıbbi cihazlara kadar her alanda şirketler yeni yatırım ve ürün geliştirmek için harekete geçmiş durumda.

Türkiye sağlık sisteminde 2003-2013 Sağlıkta Dönüşüm Programı'na bağlı olarak büyük bir değişim yaşanıyor. Toplam sağlık harcamaları son yıllarda hızlı bir artış gösteriyor. Hızla artan hastane sayısının yanı sıra mevcut hastanelerde de büyük teknoloji yatırımları yapılıyor. Ar-Ge çalışmalarının büyük önem taşıdığı sektörde eğitime de ciddi fonlar ayrılıyor. Öte yandan temiz ve yaşanabilir bir çevre için şirketler yeni yatırımlara yöneliyor, yeni ürünler geliştiriyor.

Yeşil+Hastaneler konsepti

Siemens'in Türkiye'de de uygulamaya başladığı Yeşil+ Hastaneler konseptinin ve bu konseptin içindeki alt başlıkların büyük önem kazanacağını belirten Siemens Türkiye Sağlık Sektörü Direktörü Ufuk Eren anlatıyor: "Burada üç ana kriterimiz bulunuyor: Kalite, verimlilik ve yeşil. Yeşil+Hastaneler, süreçlerin en iyi şekilde yapılandırılmasını sağlayarak iş akışlarının sorunsuz devam etmesini mümkün hale getiriyor. Sunduğumuz cihazların sürdürülebilirlik odaklı, yani daha uzun ömürlü, çevreye daha az za-

rar veren, X ışını olmayan ya da çok az X ışını yayan, geri dönüşümlü ve doğa dostu olmalarına dikkat ediyoruz." Ufuk Eren'e göre önümüzdeki yılların sağlık trendlerinin başında kişiye özgü tıp çözümleri gelecek.

2023'ün profesörleri yetişiyor

Türkiye'nin en büyük hastane gruplarından biri olan Universal Hastaneleri yeni yatırımlarıyla 2023'e hazırlanıyor. "Sağlık sektörünün en büyük grubu olma özelliğimizi 2023 yılında sadece Türkiye'de değil, uluslararası alanda da en büyük hastaneler grubu olarak taçlandırmak istiyoruz" diyor Başkan Azmi Ofluoğlu ve devam ediyor: "Vatan Sağlık ve Eğitim Vakfı tarafından kurulan Yeni Yüzyıl Üniversitesi bünyesinde yer alan Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği ve Sağlık Bilimleri fakültelerinde 2023 yılının profesörlerini, sağlık sektörünün ihtiyacı olan nitelikli elemanlarını yetiştiriyoruz. Sağlık kuruluşlarımız arasındaki koordinasyon, insan gücümüz ve teknik donanımlarımız ile hizmette büyük bir kolaylık sağladığımıza inanıyoruz. 2023 stratejimizin ana hatları da bu esaslara dayanacak."

Alvimedica'nın Ar-Ge gücü

Tıbbi cihazlar pazarında faaliyet gösteren Alvimedica, 2023 vizyonunu, tüm kurumlarıyla Türkiye'nin kendi büyüklüğünün farkına varması ve toplumun refah düzeyini artırması için ciddi bir araç ve yol haritası olarak görüyor. Alvimedica'nın yenilikçi stent ve stent uygulama sistemlerinde Türkiye'nin medikal teknoloji Ar-Ge lideri olduğunu söyleyen şirket CEO'su Cem Bozkurt, "Girişimsel kardiyolojinin en yenilikçi teknolojilerine sahip markamızı, beş kıtada büyüyecek operasyonlarımıza tüm hızımızla devam ediyoruz. 2023'te dünyanın parmakla gösterilen şirketlerinden biri olmaya hazırlanıyoruz" diyor.

Nüve, Ar-Ge ile büyüyecek

Medikal sektörünün önemli üreticilerinden biri de Nüve. Şirket bir taraftan ürün çeşidini artırırken, diğer yandan talepleri karşılayabilmek adına Ar-Ge departmanına büyük önem veriyor. 10 yıl içinde Ar-Ge bölümünü genişleterek makine ve elektrik elektronik mühendislerine, bilgisayar, biyoteknoloji, malzeme ve endüstriyel tasarım gibi farklı disiplinlerden uzmanlar eklemeyi planlıyor.

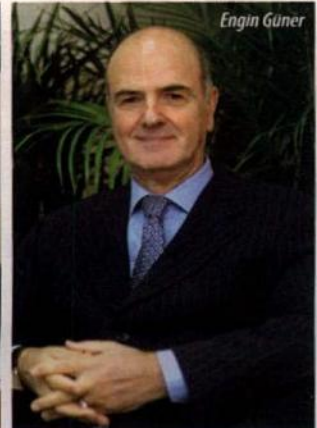
Cem Bozkurt

Ufuk Eren

Azmi Ofluoğlu

Engin Güner